

Kalajoen Rotary 40v

I

Hyvät rotary-puolisot ja rotaryt,

Meillä kaikilla on rotary muistomme ja muistelomme touhua täynnä olleiden vuosien ja vuosikymmenten jälkeen.

Minä kerron nyt omani.

Otin vastaan tehtävän olla Kalajoen Rotaryklubin keula, joka talvella 1983 avasi väylän rotaryklubin perustamiselle. Rotary oli minulle uusi asia. vanha ystävyys vaikutti taustalla, kun vastasin kysymykseen ”alkaisinko perustamaan Rotaryklubia Kalajoelle. Mietin silloin, että onko rotarylla tulevaisuutta täällä Kalajoella.

Kyllä oli. Kalajoen Rotary klubi on jatkanut veljellisenä yhteisönä vuosi vuodelta eteenpäin ja toiminut yhtenäisenä joukkona kaikissa vallattomuuksissaan. Erityisesti olen kiitollinen, että tänään klubin 40 vuotispikkujoulupäivänä minulle tuli tehtäväksi pitää pieni historiakatsaus rotary-ystävälle yhteisöstä, jonka nimi on Kalajoen Rotary klubi ry.

II

Minun osaltani klubin synty oli sattumien summa. Se oli eräänlainen ”tekeväälle sattuu” ketju. Kerron aluksi siitä.

1977 olin liittynyt The English Club of Oulu ry:hyn eli English clubiin. Olin valmistunut insinööriksi alalle mekaaninen puunjalostusteollisuus, joka käsitti huonekalu-, levy – ja sahateollisuudet, asuimme Oulussa ja A.Santaholma Osakeyhtiön vientipäällikkönä myin sahatavaraa Euroopan maihin. Liityin English klubin kurssille parantaakseni englannin puhumistani.

Klubi oli tavallaan helppo koska kieli oli suomi ja sen toiminnallinen johtaminen oli vuosikymmenten toiminnan saatossa muodostunut yhteisölliseksi ja perhekeskeiseksi. Toiminnan ydin oli Oulun kaupungissa järjestetyt kielikurssit. Keskeiset henkilöt olivat syntyperäiset englantilaiset opettajiksi valmistuneet nuoret. Hei eivät Suomeen saapuessaan puhuneet kieltämme eikä tajunneet mitään Oulun kauniista murteesta. Esim niitä murteen kukkasia kuten ”mää ja sää” sekä ”pelekääkkö nää polliisia” ja ”tyhymä saa olla mutta ei pölijä”. Olin ahkerasti mukana kursien tunneilla. Minun aikana opettajia oli kaksi. Klubi maksoi heille palkan. Jane MacKinley asui Oulussa vuoraamassaan asunnossa miehensä kanssa ja Elaine Lewis klubin omistamassa kaksiossa. Klubi vastasi heidän kuluista. Minä, Marja ja 1976 syntynyt vauvamme Marianne olimme mukana toiminnassa sekä osallistuimme usein klubin retkille mm Kuusamoon. Yhdellä klubin hallituksen jäsenistä oli siellä maja. Kaiketi perheen osallistuminen yhteisiin juttuihin vei minut klubin hallituksen jäseneksi. Klubin hallituksen puheenjohtaja oli Yrjö Liimatainen. Silloin en tiennyt, että Yrjö Liimatainen oli rotary eikä minulla ei ollut mitään käsitystä rotarytoiminnasta. Toiminta rullasi English klubissa hyvin. Kielikursseilla oli hyvä osanotto ja talous oli vakaa. Yrjö Liimatainen oli rotary klubin jäsen. Sitä hän ei kertonut, kun hän istutti minut English Clubin puheenjohtajaksi. Sain hoidettavakseni opettajien onnistumiset ja ongelmat. Ne olivat normaaleja jokapäiväisiä juttuja. Siitä kaikki alkoi – myin lankkuja ja hoidin klubin asioita uuden opettajan Elaine Lewisin

kanssa kunnes 1981 muutimme Kalajoelle. Hallituksen jäsenistä ja Elaine Lewis:istä tuli perheystäviämme. Elaine Lewis:iin pidämme edelleen yhteyttä.

III

Vuonna 1981 Santaholman konttori siirrettiin Oulusta Kalajoelle. Me muutimme Holmanperälle syksyllä 1981. Yrjö Liimatainen soitti minulle talvella 1981. Hän puhui minulle rotareista ja klubeista sekä rotarien aatemaailmasta. Kuuntelin ja koitin keskittyä ystäväni seikkaperäiseen selvitykseen. Ymmärsin, että hän oli tuleva piirikuvernööri, joka halusi, että Kalajoelle perustettaisiin rotaryklubi. Ymmärsin jutusta yhtä paljon kuin tavallinen matti kehäsahan teristä. Ikkunani ohi kerkesi mennä tukkikuorma ja Siipolan hakerekka sekä kävelijä konttorin pitkää sivua pitkin kylälle ja takaisin Plassille. Kun Yrjö Liimatainen sitten pitkän puhelun lopuksi kysyi, että alanko vetämään asiaa kokoon, olin kasannut jutun pinkalle. Vastasin, että anna kaksi päivää, vaikka tiesin, että ei onnistu. Minun aikani ei yksinkertaisesti riittäisi tähän juttuun. Lasse poikammekin oli vuoden ikäinen vauva.

Soitin Liimataiselle ja panimme asian niin sanotusti pöydälle. Minulla ei ollut syytä tyrmätä asiaa, josta en tiennyt riittävästi.

Puolitoistavuotta meni erilaisten myllerrysten ja pyörysten tornaadoissa. Kaamoksen aattopäivinä 1982 Eero Yrjönen otti minuun yhteyttä. Hän kysyi Liimataisen kysymyksen: Alanko Kalajoen Rotaryklubin perustajaksi? Eero Yrjönen oli aloittanut Yrjö Liimataisen jälkeen piirikuvernöörinä ja perinyt osoitteeni ja puhelinnumeroni, joka oli myös nimelläni OUKA- puhelinluettelossa. (OUKA on Oulu – Kajaani puhelinluettelo) Olin hiukan perehtynyt rotaryyn ja lukenut Otavan Suuresta tietosanakirjasta mikä on Rotary ja mitä sen periaatteet sisältävät ja mitä aatteita se ei varmasti sisällä. Rotaryn toiminnasta en tiennyt kovin paljon. En muista varmasti, että soittiko kuvernööri Eero Yrjönen vai lähettikö kirjeen. Joko tai, kysymykseen vastasin kyllä. Olin silloin A. Santaholma Osakeyhtiön vientipäällikkö ja yksi omistajista mutta suunnitelmat 1984 vuodelle olivat täysin erilaiset. Alkutilan 1983 aikana olin kerännyt liikettä niveliini Päivärinteen reumatautien sairaalassa Muhoksella. Se reissu kesti kuusi viikkoa ja sen päälle viikko OYS:ssa. Silloin oli aikaa ratkoa ja parsia elämän oleellisia asioita. Olin tehnyt päätöksen erota A.Santaholma Osakeyhtiön palveluksesta. Olin täysin turhautunut. Se merkitsi myös luopumista osakkeistani 1983 lopussa. En halunnut räpsiä telex nauhoilla tarjouksia ja postitella IBM sähkökirjoitettuja laivausasiakirjoja enää pitempää. Kun Eero Yrjönen otti yhteyttä, en miettinyt päätöstäni vaan vastasin myöntävästi. Minulla, tammikuussa 1984 työttömällä insinöörillä irtoaisi aikaa tähänkin projektiin, vaikka ykkös vapaa-ajan juttuni oli Kallan Purjehtijat ry.

Siitä Kalajoen Rotaryklubin perustamiseen minun osaltani alkoi. Pian kuvioon liittyi Ylivieskan rotaryklubin presidentti Veli Honkola. Ylivieskan klubi oli lupautunut kummiklubiksi ja klubin sihteeri (Nimi?) osallistui valmisteleviin kokouksiin yhdessä mukaan liittyneiden Kalajoen miesten kanssa. Kirjoituskonetta osasin käyttää ja järjestelykykyäkin oli riittävästi. Tehtävä oli saada 20 perustajajäsentä perusteilla olevaan Kalajoen Rotaryklubiin. Mielestäni jo lyhyessä ajassa mukaan oli liittynyt kymmenkunta jäsentä. Sahasuku taustani oli vaikuttanut siihen, että he kaikki olivat yrittäjiä tai tehtaan johtajia. Yksi heistä oli perustajajäsen veli Sauli Saari. Hän myi sen ajan renkaat kaikkiin autoihin ja myös Kitronin renkaat olivat hyllyssä. Toisen sukupolven rotareita klubissamme ovat veljet Toni Määttänen, Jarmo Ainali ja Timo Saari. Suuri kunnioitukseni heille. Osmo Määttänen liittyi perustajajäsenenä ensimmäisten joukossa. Jarmon isä Vesa Ainali liittyi perustavan kokouksen jälkeen.

Minulle tämä jäsenten hankkiminen oli täysin oman mukavuus alueeni ulkopuolella. Tänä koen sen edelleen antaneen minulle paljon. Käytän edelleen tilaisuuden hyväksi ja aloitan enempiä

pohtimatta keskustelun, kun kohtaan täysin tuntemattoman kanssa. Perustajajäsenistä mainitsen vielä Pekka Kärjän eli Esso Pekan, Esa Niemelän, Juha Petäistön, Hannu Isopahkalan, Lasse Kärjän ja Jussi Kiiverin. Olin kysynyt mukaan luokiteluettelon mukaisesti yrittäjien edustajia. Minulla oli silloin jo tunne, että kyllä asia etenee.

En tiedä, kuka huomasi, että julkinen ammattipuoli puuttuu veljien luokitteista kokonaan. Mukaan liittyivät pian koulumaailman isot nimet kuten rehtorit Väinö Oksanen ja Alho Ilo. Sitten mukana olivat Rauma-Repolan tj Väinö Huitu ja Jarmo Happonen sekä metsänhoitoyhdistyksestä Reijo Savela. Tässä vaiheessa alkoi tuntua siltä, että klubi on muodostumassa.

IV

Aika oli alkutalven 1984 pimeitä päiviä. Minulla oli kotikonttori tai paremminkin tupaorkesteri johtajanaan Marja, viulua soitti Marianne, Lasse oli rauhallinen perusterve rumpali, joka koliikkinsa jälkeen tahditti oman huolenpitonsa orkesterissa hänelle kuuluvien oikeuksin. Minulle jäi kosketinsoitin. Se oli opiskeluaikojen Facit – kirjoituskone. Sillä minä pimputin perustamispöytäkirjoja ja rotaryraportteja, Kallan Purjehtijoiden tiedotteita. Faksikin minulla jo oli – se oli sellainen rullajuttu ja sen kopiot ovat haihtuneet aikoja sitten.

Perustaminen eteni kokouksien myötä ilman ongelmia mutta aikaahan se vaati. Rotaryn tehtäviin kuului raportointi. Matriisikirjoitin oli merkittävä kustannus ja sen olin hankkinut, kun Alavieskan mikromaakarit kokosi minulle PC:n. Matriisikirjoitin mahdollisti kalkkeeripaperin käytön kopiokoneena.

Rotary teki kaikki paperit KOLMENA kappaleena – 1 klubille, 1 kuvernöörille ja 1 Suomen rotarylle.

Perustava kokous pidettiin alkukeväästä 1984 ja klubin toiminta alkoi. En hahmota enää missä järjestyksessä alkuaskeleet tehtiin. Organisaatiokaavion tekeminen oli ikimuistoinen muistoinen homma. Jokaiselle veljelle löytyi homma ja luokite.

V

Juhlallinen tapahtuma oli tietysti charterjuhla. Se pidettiin Ravintola Kultakalan juhlavissa puitteissa. Kaikki oli parasta. Puolisot kauneimmillaan, rotaryveljet hyväryhtisiä puvut päällä, kattava joukko rotareita paikalla valmiina puheisiin. Muistan illan hyvillä mielin. Piirikuvernööri oli Matti Raustia eikä hänen vierellä seisoessa joutunut paniikkiin. Oli se minulle ennen kokematon paraati, jota en voi jäsentää.

Kysyin veli Saulia puhujaksi tänään kanssani. En onnistunut.

Toivoisin kuitenkin veli Saulin ja veli Tapion kertovan tarinoita ajalta charterin jälkeen. Minun presidenttikauteni ei kestänyt kuin reilun kuukauden ja Veli Väinö Huitu otti klubin asiat hoitoonsa nyt heti viikon varotusajalla. Sänky, telkkari ja nojatuoli ja tarpeelliset valaisimet mahtuivat Juhta 700 peräkärryyn. Se reissu kesti yli yhdeksän vuotta. Sain siirron Parkanon Rotaryklubiin ja mutta vallanvaihtoihin varauduin ja osallistuin.

VI

Lyhyt selvitys miksi näin nopeasti.

Marja kertoi, että Erkki Seilo oli soittanut. Olin merellä purjehduskisassa ja Marja oli sanonut, että soitan takaisin, kun olen kotona. Soitin sunnuntaina aamulla, ennen kuin lähdin takaisin rantaan. Sovimme, että olen Parkanossa kello 8.00 maanantaina seuraavana aamuna. Lähdin hyvissä ajoin ja

tapasin Erkki Seilon hänen kotonaan. Hän kertoi Kaskisten Puutavara Oy historian ja yhtiön omistamien sahojen kytkennöt ja taustat. Kiersin Aureskoski Oy:n tontin ja sahan. Saha sijaitsi Parkanosta reilut kymmenen kilometriä Kuruun päin. Aureen kylässä oli vain postitoimisto, joka sijaitsi sahalaitoksen vieressä. Itse sahalaitos oli 60 tuhatta kuutiometriä sahatavaraa tuottava hyvin varustettu sahalaitos kuivaamoineen ja laitteineen. Sen ajan kärkiluokan laitos. Kolmekertaa suurempi kuin Santaholma.

Olin hakenut vientimarkkinointipäällikön pestiä. Sovimme, että aloitan viikon päästä maanantaina Kaskisten Puutavara Oy vientimarkkinointipäällikkönä. Asuntona on kaksio Parkanon keskustassa oleva kerrostalossa ja avain tulee postissa. Asemani yrityksessä oli yksi viidestä toimitusjohtaja Erkki Seilon johtoryhmän jäsenistä. Näin tuli minulle äkkilähtö Kalajoelta.

Klubi ei kuitenkaan polkenut tyhjää eikä minun poistumiseni kuvioista suuria murheita aiheuttanut. Veli Väinö Huitu otti päällikkyyden elokuussa 1984. Veli Sauli Saari voi kertoa alkuajan tarinan. Veli Tapio Lahola on ollut mukana alkumetreiltä alkaen mukana. Veli Jarmo Ainali viisaana miehenä kuunteli varmaan isäänsä veli Vesa Ainalia ja liittyi joukkoomme.

Minä liityin takaisin Kalajoen Rotaryklubiin 1994. Parkanon Rotary klubin jäsenenä olin ollut 9 vuotta mutta aina mukana Kalajoen klubin vallan vaihdossa. Kiitokseni rotaryveljille näistä ajoista.

VII

Vuosi 1994 ?

Siitäkin on 30 vuotta eli on niitä sitten kalajokistenkin veljien kanssa yhdessä touhuttu. Mainittakoon aluksi, Radiolinjan GSM puhelin toimi Kalajoella 8-tien ympärillä mutta Oulainen oli mykkä.

Mitä on jäänyt mieleen?

Vallanvaihdot kaikkine vallattomuuksineen pidettiin veljien mökeillä. Vaikeimman takana minun mielestäni on ollut Hannu Isopahkalan mökki Rahjassa. Se on paikassa mikä on minulle edelleen tuntematon enkä usko taksinkaan sinne löytävän.

Tuomo Heikkilän mökillä Vihaspauhassa oli paistettu/grillattu/loimutettu läski sellainen makuelämys, jota ei unohda. Siellä oli myös klubin ensimmäinen ja ainoa käden vääntö kisa. Sen voitti veli Merita-pankin johtaja. Hintelä mies, ei varmaan saanut vaakaan kuin 78 kg.

Kännykän etsijöiden aamuinen kokoontumisajo - puolisoiden ajamina – suoritettiin Pekka Kärjän mökille.

Erkki Isopahkalan mökillä Vihaspauhassa suoritettiin rotarien nakumarsseja saunasta mereen. Matka uimasyvyiseen veteen oli ainakin 100 m. Katsojia paikalla ei ollut muita kuin kalalokkeja. Naurulokitkin olivat harvinaisia.

Sitten paikka vakiintui Konikarvoon kaupungin majalle.

Jari Erbismannin siirryttyä Karjaalle Etelä-Suomeen juhlaboolin koostumus muuttui ja klubimestarista tuli Alkon asiakas.

Veli Jarista jäi muistiin hammaslääkäri boolin lisäksi Jarin luonne. Jarilla oli uuden karhea Mitsu. Jugend monumentin risteyksessä museosillan päässä kajahti. Mitsu oli kolmen värinen. Kysyin Jarilta minkä värin hän valitsee. Se on vain auto, Jari vastasi.

Pleunaan rakennettiin talkoilla laavu ja liiteri. Ainoa kone oli moottorisaha ja raaka-aineet kannettiin seurakunnan metsästä. Oli hikinen homma kantaa tavaraa tontille. Mestareina olivat Ahti Ojala ja Tuomo Heikkilä. Seurakuntaa edusti Reijo Savela. Veljet työmiehet tekivät ahkerasti hommaa ja laavu oli valmis syksyn aikana ilman suuria taloudellisia uhrauksia. Laavu oli retkeilykohde ja nuorten hengauspaikka.

Puuhuollosta muistan vain yhden syksyn. Veli Raijo Savelan johdolla rankametsään kokoontui viisi rotaria tekemään laavulle puita. Reijo Savela, Eero Laukkanen, Pekka Tuomainen, Hannu Virkkala ja Heikki Santaholma. Ilta paiskittiin hommaa ja saatiin liiterin täyttävä pino. Kun keväällä pinon liiteriin siirto oli ajankohtainen, oli pino viimeistä pohjapuuta myöten varastettu.

Tervaa tehtiin laavulla kaksi kertaa. Mestarit olivat: Tuomo Heikkilä kalusto ja Heikki Ruhkala tervakset. Tervakauppiaan jälkeläisenä minä kuitenkin jätän tervan toteamalla, että kolmekymmentä litraa tervaa valmistui ja kaikki myytiin. II - polton tuotannon osti Veli Heikki Junnikkala.

Ja Kalajoki viiri.

Meillä oli kaksi ehdotusta loppuvalinnassa. Arkkitehti veli Juha Moisala ja taiteilija veli Heikki Ulvi. Klubi äänesti. Tietääkseni ainoan kerran klubin historiassa.

Mieltä lämmitti, kun näin rotarien viirin Juha Petreliuksen salossa Etelänkylän tien alkupäässä.

Kummi – Tyttö

Zoraida Rodrigues

Kolumbia

Kirkon ulkomaan apu – asiasta on mappi

GSE – vaihdot

Mauri Siipola mestarina, Jarmo Ainali ja Heikki Santaholma aina mukana

Virginalaiset Kalajoella

Ron Napier ja neljä nuorta GSE vaihtaria.

Heikki Santaholma

14.12.2024 – Wanha Pankki – Kalajoen Rotaryklubin pikkujoulu